

és metàtesi de l'altra; i en *bastarral* l'atracció de *barra*, *barralla*, *barratge*, havia d'empènyer a canviar-ho en *barrastal*; i, amb repercussió, *barrastral* (cf. *calastó* > *calastró*, i *cenistrell*, *palastratge*).

Per a *bastarral* tindriem un ètimon bo pel sentit i els sons, en el germ. BANSTI 'graner'. El graner de les cases de pagès coincideix tan sovint amb el sostremort, pallissa o terrabastall; i aquí hi hauria el gran avantatge de partir d'un mot perfectament testificat, no pas de cap combinació. Que els senyors francs i visigots estaven molt atents a les collites, amb els censos i peïtes corresponents, prou ho sabem; i germanismes com WAIÐANJAN > *guanyar*, *espelta*, *mida* ens en han fet memòria. Però aquí no ens expliquem la derivació en *-arral*. Si hem rebutjat l'etimologia BANSTI per a BAS-TARD (vol. I, 719a40) pel fet que *bastard* és romànic i un primitiu descendent de BANSTI no consta enlloc com a romànic, més hem de fer-ho aquí: per això i perquè, si encara *-ard* podia passar per sufix germànic, no hi ha res més hispànic, conspícuament, que *-arral*, ni més discordant del germanisme.

Doncs ja que això ens porta cap a coses aborígens d'Hispania, justament el base ens illumina. Car aquí trobem *baxtar*, amb variant *baxter*, amb el sentit de «posicions adjuntades a una casa», idea que ja va bé per al que és el *bastarral*; i aquesta acc. consta en el Roncal, Zaraitze i el Baztan, valls de les més afins al nostre Pirineu (recordem que el nostre *Bastanist* és basquisme derivat de *Baztan*, i tots dos noms es relacionen amb *baxtar*); Azkue, de més a més, n'assenyala un derivat *bastarde* en una antiga font biscaïna, amb la definició «entresuelo» encara més coincident; i amb sufix *-ta* (si fa no fa idèntica a *-de*) el Supl. a Azkuezdóna «*bastarta*: desván», d'Unanue (Guipúscoa?).

No dubtem de l'antiga base basca de tot això: ha de ser el mateix mot que un de tan antic, conegut i bàsic com *bastar/baster* 'racó', que en especial designa un racó de la casa. Ara bé, amb article, reapareix la *rr*: 'el racó', 'la dependència (de casa)' és *bastarra* o *basterra* (d'on el nom propi *Basterra*); amb el mateix paper que el sufix basc *-de/-ta*, s'hi degué afegir el romànic *-al* convertint-lo doncs en «entresuelo, desván», tal com *casal de casa*, *finestral de finestra*, *gaïal* (quasi igual al 'bastarral'), *brancal*, *camal* etc.: ni un retret d'hibridisme (retret de força discutible) fóra just, car també per a *-al* fóra possible trobar una explicació com a desinència esquèrica.² No cerquem més, car això apareix ben satisfactori.³

¹ Fins si descartem l'altra que atribueix el DAG. a la PnaVic: «*barrastral*: barra on s'ajouquen les gallines en els galliners de les masies», definició desmentida per totes les altres, i que no descansa més que en un malentès, causat per la semblança amb *barra*.

² De *barrastral* hem d'apartar un mall. *panastral* «prestatergia» *AlcM*, d'on manlleva el sard *palas-traggu*, *pedestaaggu* (MLWagner, *DEtSdo.*, s. v. *pal-*), que és variant de PRESTATIGE PARASTATICUM. Forma encariada pot ser un *parrabastal*. — ³ Pel que fa a la presència a Catalunya, testificada en la toponímia: si *Bastanist* parteix d'una forma amb

amplificació diferent, en *Basterra* és la mateixa: gran i profunda collada que uneix la vall de Finestres amb la de Mieres, entremig de la serra d'aquell nom i la de Rocacorba. Potser també *Bestracà* (si no ve d'un NP germànic), antiquíssim ermitatge, puig i llogaret, en l'alta Garrotxa, podria ser un BAZTERKAN bascoide. Un i altre, al mig de la zona del mot i la cosa del *terrabastal* graner.

¹⁰ *Terra-batut*, V. *terra Terrabisteri*, V. *terrabastall* i *Terrabisca*, V. *torbar Terrabuit*, V. *terra Terrabust*, *-busto*, no deu haver estat gaire viu (no ho he sentit dir, tot i estant a Pineda gran part de 20 anys: fa l'efecte d'un francesisme ocasional i vulgar de gent de fàbrica, *très robuste*), *terrabuste*, *terrada*, *terraddell*, *terradet*, *terrador*, *terragila*, *terrager*, *terraguila*, *terranguixar*, *terraina*, *terraire*, *terral*, *terralada*, *terraila*, *terralleva*, *terrallo*, *terralta*, *terramanejar*, *terramaner*, *terramena*, *terramoll*, *terramper*, V. *terra Terranc*, *terrancós*, V. *tranca Terrandós*, *terrany*, *terranyar*, *terraplè*, *terraplenada*, *terraplenar*, *terraprim*, *terraquíu*, *terrar*, *terrargila*, *terràs*, *terrassa*, *terrassà*, *terrassada*, *terrassaire*, *terrassania*, *terrasset*, *terrat*, *terratge*, *-atger*, *terratinent*, V. *terra Terratit*, deu ser raquític > *-quitic*, amb metàtesi **terra(qui)X)petit Terratjar*, *terratonso*, *terratori*, *terra-tou*, *terratrèmer*, *terratrèmol*, *terra-tros*, *terraverd*, *terré*, *terredola*, *terregada*, *terregall*, *terregaller*, *terregam*, *-egar*, *-egassa*, V. *terra Terregidora*, V. *terra i estrijol Terreregós*, *terreguer(a)*, V. *terra Terrejador*, *-jadora*, *terrejan*, *terrejar*, V. *terra i estrijol Terrella*, *terrellera*, *terrelló*, *terrelloner*, V. *terra Terremot*, *-moto*, barbarismes intolerables per *terratrèmol Terrenal*, *terrenc*, *terrenejar*, *terreny*, *terrcnyar*, *terrer*, *-era*, *terrereta*, *terrerol*, *-ola*, *-olí*, *terrestre*, *terreta*, *terri*, V. *terra Terribilitat*, *terrible*, *terrible(s)a*, V. *terror Terrícola*, V. *terra Terrífic*, V. *terror Terrigen*, *terrija*, *terrillo*, *terrim*, *terrina*, V. *terra Terringo*, V. *teringo (TIRA)* *Terrissa*, *terrissaire*, *terrissalla*, *terrisat*, *territori*, *territorial*, *-ialitat*, V. *terra Terró*, V. *torró Terroc*, *terrol*, *terrola*, *terrolada*, *terroler*, *terrolla*, *terrolot*, *terrombo*, V. *terra*

TERROR, pres del ll. *terror*, *-ōris*, id., derivat de *terrēre* 'espantar, espotuguir'. □ 1.ª doc.: 1323.

⁴⁵ «--- jassia que se'n sien feyts fort affaenats e moltes *terrors* e menaces n'ajen feytes ---» a. 1323 (més cita en el vol. III, 928a28, Finke, *Acta Ar.* III, 440). *Per terror* o a *terror* 'per esporuguir': «a *terror* d'aquells qui --- volrien ---» 1329, *CoDoACA* VIII, 170; «e-z en cascuna nau faits metre, *per terror*, / tres ballesters de torn: e qui-us vol mal, sí-n plor», Muntaner (*Sermó*, *Cròn.*, Casac. VIII, 13.7), o sigui per fer por als flacs o traïdors. «Son fill venint / per son consell, / ab un coltell / perquè -m matàs / --- / hagué *terror* / --- / moguí-m un poc / --- / .e no-m tocà / ---», JRoig (*Spill*).

DERIV.: *Terrorisme*; *terrorista*: «Robespierre --- de la humanitat *terrorista* --- aquest ho era de l'animal de la carreta; i ja ho era un brau animal (el carreter) ---», B. de Maldà (*Coll. B. V.*, 116). *Aterroritzar*,